

Oglas, prijepisana itd. izdaje i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglasne itd. izdaje se naplatom ili položajem pošt. Medionice u Beču na administraciju lista u Puli.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tho list na vrijeme ne prima, naka to javi odpravnictvu u otvorenom pismu, sa koji se ne plaća (poštarina, ako se izvana napiše „Reklamacija“).

Caklovnog računa br. 847/849.
Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Neisplaćeni doplati se ne vraćaju nepodpisani ne tražeju nestraničari ne primaju.

Pređata sa poštarinom stoji 10 K u obće, na godinu 8 K za soljake, odn. K 2/50 na pol godinu. Izvan carovine više poštarina. Plaća i otuđuje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., zaostali 20 h., kolji u Puli, toll izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u „Tiskari Laginja i dr. prije J. Krmptić i dr.“ (Via Giulia br. 1), kamoneka se naslovljuju sva pisma i predplate.

Odgovorni urednik i izdavač: Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare Laginja i dr. u Puli ulica Giulia 1. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu (Via Crociera br. 1, II. kat).

Hrvati i Slovenci u Istri!

Skorih dana imadu se provesti izbori zastupnika u zemaljski sabor po novom, izbornom redu.

Do sada bili ste u tom zboru zastupani sa najviše devet zastupnika, a u dođućem zasjedanju, bude li medju Vami sloge i poredka, zastupati će Vaše probitko devetnajst zastupnika.

Do sada Vaši zastupnici radi svojeg malog broja napram protivnikom bili su stegnuti u svom radu može se reći samo na to, da štite hrvatski i slovenski narod u Istri od ljesomućnih navala na njeđov obstanak, te ga brane od po kojeg većeg zla.

Od sada bude li u istinu izabrano 19 hrvatskih i slovenskih zastupnika i bude li medju njima sloge i jedinstva, moći će oni ne samo uspješnije provadjeti dosadnji svoj zadatak, nego, također u važnijim pitanjima izhoditi uvjete razvoju i napredku hrvatskog i slovenskog puka u Istri toll na prosvjetnom kolu na gospodarstvenom polju.

Glavni zadatak dođućeg saborskog zasjedanja biti će baš taj, da uredi i postavi glavne temelje odnošnjem u gori navedenom obziru izmedju naše i talijanske narodnosti u Istri.

Obzirom na to naši zastupnici ne samo, da moraju imati ljubayi do našega narodu i poznati njegove težnje i potrebe, nego također biti u posjedu takovih svojstava i znanja, da uzmognu odlučno i sa uspjehom za te narodne našepotrebe inastupiti.

Odbor našega društva pozvao je u svim kotarima na sastanak pouzdanike stranke u svrhu, da se s njima pogovori o osobama, koje da Vam predloži kao zastupnike.

Saslušav njihovo mišljenje i pretrosav to pitanje u više odborskih sjednica, naše društvo će Vam predložiti koga da birate u pojedinim izbornim kotarima.

Osobe su to iz Vaše sredine, te koje prama tomu svi dobro poznate.

Ziv svoj program postavile su si onaj isti, koji vodi našu stranku od njezinog začetka, pod kojim su vojevali naši Dobrića i Vitezčić, pod kojim vojuju i sadnji naši narodni prvaci, a temeljise na načelima vjere i narodnosti uz osobiti obzir na poljodjelski značaj naše pokrajine.

Njihova imena bit će Vam priobćena posebnom objavom, a sada Vam preporučamo jedino to, da složno i brojno nastupite kod izbora, te dadeite svoje glasove za mužave, koje Vam predlažemo, jer u protivnom slučajju bit ćete sami krivi, zateće li Vas koje iznenadjenje i nebude li Vaše zastupstvo u zemaljskom saboru odgovaralo času, u kojem se nalazimo.

Političko društvo za Hrvate i Slovence u Istri

PAZIN, dne 3. oktobra 1908.

Predsjednik: MATKO MANDIĆ.

Tajnik: Dr. NIKO BANIČEVIĆ.

Izbornici Hrvati i Slovenci u Istri!

U petom općenitom izbornom razredu kod predstojećih izbora zastupnika za zemaljski sabor, koji su urečeni za nedelju dne 25. oktobra t. g., preporučamo Vam da dadeite svoj glas za slijedeće mužave:

1) u četvrtom izbornom kotaru sa glavnim biralištem u Koprju.

gosp. MATEJ ŠKERBEC župnik u Kortah.

(Ovom izbornom kotaru pripadaju: sudbeni kotar Koprj, osim poreskih općina Koprj, Milje, Valcodeltra, i od Lasareta mjesta Pobegi i Cezari; sudbeni kotar Podgrađ; sudbenog kotara Pivan poresne općine Kaštel, Sv. Petar na Krasu i Kortedisola, sudbenog kotara Buje poresna općina Krasice).

2) u petom izbornom kotaru sa glavnim biralištem u Motovunu:

gosp. FRAN FLEGO posjednik u Buzetu.

(Ovom izbornom kotaru pripadaju: sudbeni kotar Buzet osim mjesta Buzet; sudbeni kotar Motovun osim poreskih općina Motovun, Labinci i Višnjani, mjesta Oprtalj, te poresne općine Višnjana, ali isključivo iz potonje mjesta Ferenci; sudbeni kotar Poreč osim poreskih općina Poreč, Tar, Vabriga, Frata, Vrsar i Funtane).

3) u šestom izbornom kotaru sa glavnim biralištem u Pazinu:

gosp. Dr. ŠIME KUBELIĆ odvjetnik i načelnik u Pazinu.

(Ovom izbornom kotaru pripadaju: sudbeni kotar Pazin osim mjesta Pazin; sudbeni kotar Labin osim poresne općine Labin i mjesta Plomin; sudbeni kotar Vodnjan osim poreskih općina Vodnjan Sanvinčana, sudbenog kotara Rovinj mjestna općina Kanfanar; sudbeni kotar Pula osim dijela poresne općine Pula, koji sadržava sam za sebe izborni kotar općeg razreda te osim poreskih općina Galešan, Fažan, i Sivan.)

4) u sedmom izbornom kotaru sa glavnim biralištem, u Voloskom.

gosp. prof. VJEKOSLAV SPINČIĆ zastupnik na carevinskom vijeću, u Opatiji.

(Ovom izbornom kotaru pripadaju: sudbeni kotar Volosko; sudbeni kotar Krk osim poracno općina Krk; sudbeni kotar Lošinj, osim poracnih općina; Mali Lošinj, Čunski, Osor, Neretvina i Sv. Jakob, te mjesta Veliki Lošinj).

Političko društvo za Hrvate i Slovence u Istri

PAZIN, dne 3. oktobra 1908.

Predsjednik: **MATKO MANDIĆ.**

Tajnik: **DR. NIKO BANIČEVIĆ.**

Pogled po Primorju.

Paljsko-rovinjski kotar:

Državna poljeka u Pali. — Češka berba. — „Graničari“.

Pula, 8. 10. 1908.

Javlja se konačno kao sjegurnu vijest, da će sa 1. decembra doći u Pulu, državna policija. Sjedište iste biti će u vin Fausta (kuća Dorigo). Sadašnji obćinski redari pozvani su da predlože svoje molbe za biti primljeni u državnu policiju.

Dne 10. t. mj. dolaze amo namjestnik knez Hohenlohe i savjetnik Manussi, da se dogovore o stvari.

Dne 3. t. m. u večer imali su braća Česi u „Narodnom Domu“ sjajno uspjelu „Serbu“. Naroda puno puncate dvorane, sve je prošlo u najljepšem redu i miru, Iza herbe sledio je ples koji je trajao do rano u jutro.

Dan zatim u nedelju 4. t. mj. predstavlja su naši vrlo diljetani, „Sokolasi“ pod ravnanjem vrlih umjetnika i to gosp. V. Veselinovića i gospođe Marije pl. Prugovečki, poznati obljudljeni pučki igrokaz sa pjevanjem i plesom od J. Freidenreich-a „Graničari“ ili (Proštenje na lijevo).

Komad je uspio da bolje nije mogao. Pričinjalo ti se da vidiš pred sobom izkušane umjetnike. Naroda je bilo toliko da su mnogi morali otići radi pomanjkanja mjesta.

Predstavljati će se svake nedelje redovito.

Krčki kotar:

Javni izborni sastanak na otoku Krku.

Baška.

Dne 24. pr. mj. posjetio je Bašku naš zastupnik u Beču prof. Vjek. Spinčić.

U čast njegovu dolasku izvjesila se zastava i pucalo se iz mužara. Na mulu su ga dočekali p. n. gg. župeupravitelji, razni savjetnici i drugi mnogi. Zastupnik je za njegova boravka kod nas pregledao luku i vidio sve što bi trebalo u njoj još učiniti, krasno novo sagrađeno kupalište na prostranom zalju sa finim pjeskom, Prvu Bašćansku tvornicu konzervo „vajčica i raznoga voća“, koju su velikim žrtvama ustrojili gospoda Grandić i Desantić. Na javnom sastanku na obali ispod obćinskoga ureda sastala se je sva cela ljudi. Sastanku je predsjedao velečasni gospodin Mate Maradić. Oduljo je govorio zastupnik, srdačno pozdravljaj i pozorno slušan od obćinstva. Govorio je o svom radu u carevinskom vijeću, pri čem je nauknuo također hrvatsko pitanje. Spomenuo je također mjestne potrebe. Na koncu obćinski razložio je novi pokrajinski zakon.

Iza njega govorio je g. Kaftarić, abiturijent visoke škole za poljudjelstvo o izbornoj reformi, o potrebitim ljudim radnjama, ustrojenju trgovacko pomoracke škole i uređenju bašćanskoga potoka.

Kritizirao je mjestnu pučku školu, u

kojoj bi oblasti već jednom morale učiniti reda.

Svi govornici pozdravljali su zastupnika, na svrati sam predsjednik, na što se je narod oduševljeno odazivno, osobit kad je predsjednik rekao, da je prošlosti zastupnikova jamstvo za njegov buduć rad.

Draga Bašćanska.

Dan zatim 25. pr. mj. uputio se je zastupnik u pratnji mnogih Bašćana naročito i župeupravitelja, obćinskoga načelnika i trgovca Marka Franiću, u Dragu Bašćansku. Putem se je zaustavio u Jurandvoru. Tu se je našao u hlip na okupu sav puk onoga mjesta a na čelu sam seoski glavlar, koj je zastupnika pozdravio i izložio mu neke mjestne potrebe. Zastupnik je uzvratio obzrom na izloženo potrebe i iskreno pozdravio sakupljeni puk. U Dragi Bašćanskoj dočekao je zastupnika seoski mladi glavlar Tomasić sa pučanjem mužara. Zastupnik je prućen glavlarom i drugim pregledao je hlep komad Bašćanskoga potoka, da se na svoje oči uvjeri kako je potrebno njegovo uređenje. Kod sastanka na trgu sabralo se je staro i mlado. Predsjedao mu je velečasni župnik Volarić. U svom govoru obrazložio je zastupnik kako je sam narod kovao svoje sreće, te to dokazao pozivom na 14. maja lanjske godine Poslie toga dana, u kojem je hrvatski narod u Istri pokazao svoju svijest, je c. k. vlada počela govoriti o radu za podignuće blagostanja u Istri, a Talijani uvjericili se o nuždi izborne preselene. Govoreći o jednom i drugom iztaknuo je, kako se stalijske strane trošilo pokrajinske novce u izborne svrhe, za podkupljivanje nekih ljudi koji su pak zavadjali neuki narod. Gospodin N. Magasić postavio je resolućije glade radnja luke u Baški, koja i njim rabi, glade uređenja potoka, podpore za zdence i školiku zgradu. Prosvjedovalo se je proti tomu, da predstavnici financijske straže izdaju razne bulete nje-mackim i talijanskim lječikom i zahtjevali hrvatske.

Stara Baška.

Dan zatim — 26. pr. mj. pozdravljen predstavnici župe i obćine i mnogim zasebnicima. odgovorio je zastupnik Spinčić na ladjici, prijazno mu ponudjenoj od g. Petra Grandića put Stara Baška. U ladjici pratio ga je mladiji Kaftarić, a u posebnosti ladjci četica mladih ljudi. Stara Baška je kako udaljena od ostatog svijeta. Nije ni lahko do nje, a poštenoga puta od mora do sela u obće nema. Tečajem dana se je zastupnik točno obavjestio o mjestnih utroabama koje mu je potrebno crtati namošniji župnik Ivan Seraić. K večeri došao je s ladjom iz Puntia bivši pokrajinski zastupnik Anto Andrijić. Na trgu pred crkvom otkud je krasan vidik, držao se je sastanak u kojem su oduševljeno govorili, pozorno slušan od naroda, gosp. zastupnik Spinčić. Voleć. gosp. Seraić (predsjednik sastanka) seoski glavlar i g. Kaftarić.

Punat.

U nedelju dne 27. septembra sazvaao

je bivši pokrajinski zastupnik Anto Andrijić javni sastanak u Puntu i to u ime svoje i u ime zastupnika na carevinskom vijeću prof. Vjekoslava Spinčića. Sastanak otvorio je poslie ružurija na prostranom obćinskom trgu, na kojem se je ustala sva cela svijeta. Pozdravio je zastupnika Spinčića na što je zaorlo svoobči bucali živio. Spomenuo je 14. maja 1907., kad su Talijani latre dobili grad udarac, to usljed toga predložili novi izborni rod. Tumači, kako će biti sabor sastavljen, pa veli da zastupnikli posao nije zamamljiv, i da on i Spinčić nisu došli možda manli narodza se, nego su došli da narod pozovu, da budemo kod izbora složni kako smo ono bili lant 14. svibnja, da se nećupamo, pošto smo u značenitom trenutku i pošto je naš spor u nas samli.

Otvorena i odradila vijeć govornikov naše su oduševljennga odziva u celioj skupštini. Otvorani sastanak. Posto nebi jaše prisutan sastanku obćinski načelnik Frane Orlić, i pošto je župnik Frane Zic odklonio predsjedništvo, bi izabran predsjednikom sastanka prvi obćinski savjetnik Martin Orlić. Ovaj prihvativ se čast dragovoljno i pozdraviv dade rječ zastupniku Spinčiću. U odljem govoru, živoin rječ, iztaknuo je i svojih digorova zauzimanje za slobodu crkve i njezinli predstavnika u obučavanju vjeronauka, kad su ju ono neke oblasti kratiti htjelo, za jezik u uređima i školama, za podignuće blagostanja kod našega pučanstva, koju je i c. k. vlada do sada uvijek zanemarivala. Pri tom nije propustio govoriti o predišćenju Puntovske drage i produženju ušća u istu. Izrazio je također svoje uvjerenje da Hrvati ne mogu biti zadovoljni dok ne budu ujedinjeni svi koliko ih je, a možda i svi Slovenci, u jednu zakonodavnu i upravnu skupinu. Jednom nisu smjeli o tom govoriti ni Hrvati, a sada govore i Njemci i drugi. Sa izbora u pokrajinski sabor, od kojih je i zastupnik Spinčić govorio, nećemo dobiti reče, što nam ide, ali nećemo dobiti ni ono što nam je odlučeno ako nebudemo složni, ako nebudemo slušali vodstva našega naroda u Istri, koja je usredotočeno u odboru političkoga društva za Hrvate i Slovence u Istri. Kod izbora stali će si nasuprot dvije vojske, i naša misao samo omi dobiti ako nebudu razbirkana, već ako hudo slušala jedno izabrano vodstvo. S njim može biti ikogod i nezadovoljan, ali dok postoji valja, da ga svak sluša. Oni koji su s njim možda nezadovoljni mogu raditi u buduću jedino na to, da se kad bude tomu zgoda promjeni. Zajedno sa predgovornikom lvali dosadanju jednodušnost Puntara i uvjeren je da će i ovoga puta i uvijek učiniti svoju narodnu dužnost. I ovaj govor bio je burno popruden od sabranoga obćinstva. Kad bijaše još prihvaćeno višo resolućiju o mjestnih potrebah pri čem je glavnu rječ vodio velečasni Andrijić zaključio je predsjednik sastanak pozvao sakupljene da kliknu „živio“ najprije Spinčiću pak Andrijiću, čemu se je narod hui od srea odazvao. Dugo je trajalo prije nego ti se je narod razišao. Mnogi su iznašli Andrijiću u Spinčiću razno potrebe.

Voloski kotar:

Gospodarska zadruga u Podradu. — Vlada pripložen za nabavu stena uz sniženou članu.

Podgrad, 4. 10. 1908.

Mjestna gospodarska zadruga obdržavala je u nedelju dne 27. septembra godišnju skupštinu. Narod je sudjelovao u velikom broju te sledio sa zanimanjem razpravu o raznim točkama dnevnoga reda.

U odbor su bili izabrani njekoji novi članovi, koji zohvaliv se na izboru obećalo da će iz petnih žila nastojati oko pospješivanja društvenih interes. Hvalovirjedno je što su u odboru u većini seljaci sami Naprijed ljudi džižo se!

Gosp. Lah, putujući učitelj poljudjelstva, držao je za zanimljivo predavanje o marvoateljstvu, ali narod je žalbože premalo pažnje tomo posvetio, jer: je većina teško očekivala srećkanje, što je za timo sledilo. Na srećkanju dobili su njekoji ptuge, drugi brano, a treći opet razno vrsti sjemena. G. blagojnik je spomenuo, da bi bili radi više toga učinili, ali da nije bilo moguće radi pomanjkanja novaca.

Zadruga boluje već pari godina na novčanuj sušici.

Zamolilo se vladu za pomoć, ali do sada nije nista odgovorila. Skupština je trajala od 9 sati u jutro do 2 sata poslie podne.

Moramoz priznati, da je malo predugo trajala. Nije moguće da bi narod mogao tako dugo da pomno prati tečaj skupštine. To će biti jedan od uzroka, što je tako malo pospješivalo pažnje predavanju gosp. Lah.

Na obeudu sakupili odbornici medju sobom 20 kruna za obje „Družbe“, da počaste uspomenu palih slovenačkih žrtava u Ljubljani.

Na skupštini primljena je bila jednoglasično rezolućija, kojom se vlada posivilje da povisi u tu svrhu već opredjeljonu svotu, i da snizi cenu stena na 5 kruna za 100 kg, kao što se to zbilio u drugim pokrajinama i da vlada kod nakupovanja pazi, da bude steno dobro za rogaću marvu, a ne kao prošle godinj.

Kad se o toj točki razpravljalo zvaladala je medju skupštinarima najeđnom velika ogorčenost. Njekoji su vikali, da bi dočljena svota bila promalena za podgradski kotar, a kamo li za čitavu Istru doelm su drugi arđito prigovarali što bi imali po 7 kruna placati konjsko sijonof Zar se to zove vladina priploženje! Někto je tvrdilo, da je prošle godine, dobio nekoliko stena, koje je morao da porabi za ateljnu jer se ga blago ni htjelo dotaci, pošto je bilo vrlo lose.

Nadalje bila je jednoglasično primljena rezolućija, kojom se vlada molli, da branjfoli jednog veterinaru iz Voloskog u Podgrad.

Za veterinaru molli „Gospodarska zadruga“ već dugi niz godina. Vlada se na sve moguće načine izvijačala. Nam se čini da vladi nije treba u tom pogledu drugo no malo dobre volje, jer tu se ne radi o

